

Er ve Erbaş Harçlıkları Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Milli Savunma Komisyonu Raporu (1/459)

Not: Tasarı, Başkanlıkça; tali olarak Plan ve Bütçe, esas olarak da Milli Savunma Komisyonuna havale edilmiştir.

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

8/11/2007

Sayı: B.02.0.KKG/196-279/4226

Konu: Yenileme

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Önceki yasama döneminde hazırlanıp Başkanlığınıza sunulan ve İçtüzüğün 77 nci maddesi uyarınca hükümsüz sayılan ilişik listede adları belirtilen kanun tasarılarının yenilenmesi Bakanlar Kurulunca uygun görülmüştür.

Gereğini arz ederim.

Cemil Çiçek

Başbakan V.

LİSTE

<u>Esas No.</u>	<u>Hükümsüz Sayılan Kanun Tasarısının Adı:</u>
1/920	Gülhane Askeri Tıp Akademisi Kanunu, Harp Akademileri Kanunu, Harp Okulları Kanunu ve Astsubay Meslek Yüksekokulları Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı
1/924	Er ve Erbaş Harçlıkları Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı
1/1012	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Suriye Arap Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Karayolları ve Köprüler ile İlgili İşbirliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/1028	Gülhane Askeri Tıp Akademisi Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı
1/1192	Türk Vatandaşlığı Kanunu Tasarısı
1/1262	Türk Silahlı Kuvvetlerinde İstihdam Edilecek Sözleşmeli Subay ve Astsubaylar Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı
1/1297	Yargıtay Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı
1/1312	Türkiye Hakimler ve Savcılar Birliği Kanunu Tasarısı
1/1342	Askeri Yasak Bölgeler ve Güvenlik Bölgeleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı
1/1344	Askeri Hakimler Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı: B.02.0.KKG.0.10/101-960/5126

02/11/2004

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milli Savunma Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 18/10/2004 tarihinde kararlaştırılan "Er ve Erbaş Harçlıkları Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

GENEL GEREKÇE

Seferberlik ve savaş halinde Türk Silahlı Kuvvetlerinin seferi kadro ve teşkilat seviyesine çıkarılması için bakanlıklar, kamu kurum ve kuruluşları ile özel kurum ve kuruluşlarla TSK arasında planlanan işbirliğinin denetlenmesi, yedek personelin eğitilerek harbe hazır hale getirilmesi maksadıyla her yıl seferberlik tatbikatları ve ferdi seferberlik eğitimleri icra edilmektedir. Seferberlik tatbikat ve eğitimlerine katılan yedek personelin özlük hakları ile ilgili esaslar, Seferberlik ve Savaş Hali Tüzüğüne dayanılarak yürürlüğe konulan Türk Silahlı Kuvvetleri Seferberlik, Öğretim, Eğitim ve Tatbikat Yönergesinde düzenlenmiştir.

Söz konusu Yönergeye göre, özlük hakları kapsamında, yedek personele rütbesi karşılığı muvazzaf emsalinin aldığı ücret kadar ödeme yapılmaktadır. Bununla beraber maaş ve harçlık ödemelerinde yedek personelin sivil yaşamlarındaki memur, işçi, serbest meslek mensubu olmaları gibi mesleki statüleri de etken olmaktadır. Buna göre yedek subay ve astsubaylar rütbe karşılığı maaş aldıkları için, yedek erbaş ve erlerden memur statüsünde olanlar da tatbikat ve eğitim süresince çalıştıkları kurumlardan maaşlarını tam almaya devam ettikleri için bu konuda bir sorunla karşılaşılmamaktadır.

Ancak yedek erbaş ve erlerden işçi statüsünde olanlar tatbikat ve eğitime katılmak üzere işten çıkarılmak, serbest meslek sahibi olanlar da işlerini bırakmak zorunda kalabildiklerinden, işlerinden elde ettikleri geliri ve hatta işlerini kaybedebilmektedirler.

Muvazzaflık hizmetini yapmakta olan erbaş ve erlerin silah altına alınma zamanları nedeniyle sivil hayatlarında maddi ve manevi herhangi bir mağduriyete uğramamaları için yasalarımızda gerekli düzenlemeler bulunmaktadır. Ancak, yedek personel tatbikat ve eğitim maksadıyla bekledikleri bir zamanda silah altına alınmakta ve çoğu zaman iş ve aile hayatları ile ilgili olarak ihtiyaç duydukları tedbirleri yeterince alamamaktadır.

Sorunu etkileyen bir diğer faktör de tatbikat ve eğitimlerin süreleridir. Yedek personelin katılımları tatbikat ve eğitimlerin süresinin Seferberlik ve Savaş Hali Tüzüğü gereği kırk beş gün ve daha fazla olması mümkündür. Bu durumda işçi veya serbest meslek sahibi olan yedek personelin işi-

ni kaybetme veya mesleğini icra edememe riski daha fazla olmakta ve işini vekaleten birine bırakma, geçimini birikimleriyle sağlama gibi önleyici tedbir alma şansı azalmaktadır.

Halen 257 sayılı Er ve Erbaş Harçlıkları Kanunu gereği erbaş ve erlere verilmekte olan harçlıklar temel alınarak tatbikat ve eğitime katılan yedek erbaş ve erlere rütbesi karşılığı ödenecek toplam harçlık bedelleri çok az ve yetersizdir. Örneğin yedi gün süreli bir tatbikata katılan yedek ere rütbesi karşılığı ödenecek harçlık bedeli sadece 2.300.000 TL'dir.

Belirtilen nedenlerle tatbikat ve eğitimlere katılan yedek erbaş ve erlere ödenen harçlıkların, 4857 sayılı İş Kanununa göre belirlenen asgari ücret esas alınarak iyileştirilmesinin faydalı olacağı mütalaa edilmektedir.

Tasarı ile seferberlik tatbikatlarına veya eğitimlerine katılan yedek erbaş ve erlere tatbikat veya eğitim süresinin her günü için, aylık asgari ücretin net tutarının belirli oranlarında ödeme yapılması, ancak, ilgili mevzuatı gereğince, tatbikat veya eğitim süresince, görevli buldukları kamu kurum veya kuruluşlarından, çalışmakta oldukları işyerlerinden veya tabi oldukları sosyal güvenlik kurumlarından maaş, ücret veya aylıklarını tam olarak almaya devam eden yedek erbaş ve erlere ayrıca harçlık ödenmemesi öngörülmektedir.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- Madde ile; seferberlik tatbikatlarına veya eğitimlerine katılan yedek erbaş ve erlere, tatbikat veya eğitim süresinin her günü için, 4857 sayılı İş Kanununa göre 16 yaşını doldurmuş işçilere uygulanmakta olan aylık asgari ücretin net tutarının,

- Çavuşlara % 100'ünün,
- Onbaşılara % 90'ının,
- Erlere % 75'inin,

1/30'u tutarında ödeme yapılması öngörülmektedir.

Ancak, mevzuat gereğince, seferberlik tatbikatı veya eğitimi süresince, görevli buldukları kamu kurum veya kuruluşlarından, çalışmakta oldukları işyerlerinden veya tabi oldukları sosyal güvenlik kurumlarından maaş, ücret veya aylıklarını tam olarak almaya devam eden yedek erbaş ve erlere mükerrer ödeme yapılmasının önlenmesi amacıyla, ikinci fıkrada, bu durumda olanlara maddeye göre ayrıca harçlık ödenmeyeceği hükme bağlanmaktadır.

Madde 2- Yürürlük maddesidir.

Madde 3- Yürütme maddesidir.

Milli Savunma Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Milli Savunma Komisyonu

Esas No.: 1/459

1/2/2008

Karar No.: 7

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

22 nci Dönemde Türkiye Büyük Millet Meclisine sevk edilen ancak görüşülemeyerek hükümsüz kalan, 23 üncü Dönemde de Bakanlar Kurulunca yenilenerek Başbakanlık tarafından 8/11/2007 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisine gönderilen ve Başkanlığımızca, 21/11/2007 tarihinde tali olarak Plan ve Bütçe Komisyonuna, esas komisyon olarak da Komisyonumuza havale edilen (1/459) esas numaralı "Er ve Erbaş Harçlıkları Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı", Komisyonumuzun 30/1/2008 tarihli toplantısında, Hükümeti temsilen Milli Savunma Bakanı Sayın Vecdi GÖNÜL ve beraberinde bakanlık yetkilileri ile Genelkurmay Başkanlığı ve Maliye Bakanlığı temsilcilerinin katılımlarıyla görüşülmüştür.

Tasarı ile,

-Seferberlik tatbikatlarına veya eğitimlerine katılan yedek erbaş ve erlere tatbikat veya eğitim süresinin her günü için aylık asgari ücretin net tutarının belirli oranlarında (çavuşlara % 100'ünün, onbaşılara % 90'ının, erlere % 75'inin 1/30'u tutarında) ödeme yapılması,

-Ancak ilgili mevzuatı gereğince tatbikat veya eğitim süresince, çalıştıkları işyerlerinden veya tabi oldukları sosyal güvenlik kurumlarından, görevli buldukları kamu kurum veya kuruluşlarından maaş, ücret veya aylıklarını tam olarak almaya devam eden yedek erbaş ve erlere ayrıca harçlık ödenmemesi,

öngörülmektedir.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmelerde, Milli Savunma Bakanı Sayın Vecdi GÖNÜL yapmış olduğu sunuş konuşmasında;

-Seferberlik veya savaş halinde Türk Silahlı Kuvvetlerinin seferi kadro ve teşkilat seviyesine katkı sağlanması için bakanlıklar, kamu kurum ve kuruluşları veya özel kurum ve kuruluşlarla Türk Silahlı Kuvvetleri arasında planlanan işbirliğinin denemesi, yedek personelin eğitilerek harbe hazır hale getirilmesi amacıyla her yıl seferberlik tatbikatları ve ferdi seferberlik eğitimlerinin icra edildiğini,

- Halen silah altına alınan bütün erbaş ve erlere 257 sayılı Er ve Erbaş Harçlıkları Kanununun 2 nci maddesinde belirtilen esaslara göre harçlık ödendiğini,

- Özel bir düzenleme olmadığı için seferberlik tatbikat veya eğitimlerine katılan yedek erbaş ve erlere de anılan madde uyarınca ödeme yapıldığını,

-Tatbikat veya eğitim süresince, yedek subay ve astsubayların rütbe karşılığı maaş aldıklarını, yedek erbaş ve erlerden memur statüsünde olanların da 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu gereği çalıştıkları kurumlardan maaşlarını almaya devam ettiklerinden, bu konuda uygulamada bir sorunla karşılaşmadığını,

-Ancak, Seferberlik ve Savaş Hali Tüzüğü uyarınca, yedek personelin katılacağı tatbikat veya eğitim süresinin 45 gün veya daha fazla olabileceği dikkate alındığında, tatbikat veya eğitime katılmak üzere çağrılan yedek erbaş ve erlerden özellikle işçi statüsünde olanların iş yerlerinden ayrılmak,

serbest meslek sahibi olanların da iş yerlerini kapatmak zorunda kaldıklarını, hatta bazılarının sırf bu nedenle işlerini kaybedebildiklerini,

- Bu durumda olan yedek personele ödenen harçlık tutarının ise günümüz şartlarında yetersiz kaldığını,

- Tatbikat veya eğitime katılan bir ere rütbesi karşılığı ödenecek bir günlük harçlık bedelinin 2008 yılının ilk yarısı için 0,48 YTL olduğunu,

- Tasarı ile tatbikat veya eğitimlere katılan yedek erbaş ve erlere ödenen harçlıkların, 4857 sayılı İş Kanunu ile belirlenmiş en düşük ücret olan asgari ücretin esas alınmak suretiyle iyileştirilmesinin amaçlandığını,

ifade etmişlerdir.

Bu açıklamaların ardından Tasarının tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmış ve maddelerinin görüşülmesine geçilmiştir.

Maddelerinin görüşülmesi sırasında Komisyon üyeleri tarafından;

- Seferberlik tatbikatlarına çağrılanların artık sivil hayatlarına döndükleri ve kişilerin işlerini bırakarak bu eğitimlere katıldıkları,

- Aralarında rütbeden kaynaklanan ödeme farklılığı yaratmanın doğru olmadığı,

- Bu tür tatbikat ve eğitimlerin zaten çok uzun zaman almadığı ve dolayısıyla çok da büyük bir mali yük getirmeyeceği,

şeklindeki görüş ve öneri dile getirilmiştir.

Sayın Bakan tarafından yapılan tamamlayıcı açıklamalarda;

- Her yıl ortalama on ya da onbir birlikte Bakanlar Kurulu kararı ile seferberlik tatbikatları ve ferdi seferberlik eğitimlerinin yapıldığı,

- Seferberlik tatbikat ve eğitimlerinin süresinin; personel seferberlik tatbikat ve eğitimleri için en çok 45 gün, araç seferberlik tatbikatları için en çok 10 gün olduğu,

- Uygulamada bu sürelerin tasarruf nedeniyle daha sınırlı tutulduğu,

- Personel için 7-9 gün, araç için 2-3 gün olarak uygulandığı,

- Seferberlik tatbikatı ve ferdi seferberlik eğitimi için katılan erbaş ve er sayısının 2006 yılı için 914, 2007 yılı için 295 olduğu ve bu kapsamda 2008 yılı için 769 kişinin çağrılmasının planlandığı,

ifade edilmiştir.

Maddelerin görüşmeleri sonucunda Tasarının;

- 257 sayılı Kanuna ek madde eklenmesini öngören çerçeve 1 inci maddesi;

Eklenen maddenin bir ek madde olması nedeniyle çerçeve hükmüne "ek" ibaresinin ilave edilmesi,

4857 sayılı İş Kanununun, 257 sayılı Kanun metninde ilk kez yer alıyor olması nedeniyle kanun yapım tekniğine uygun olarak, tarihinin madde metnine yazılması,

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununda yapılan değişiklik ile işçilere ödenmekte olan asgari ücretin net tutarının, medeni durum ve çocuk sayılarına göre farklılık göstermesi nedeniyle uygulamada karşılaşılabilecek sorunların giderilmesi ve işlerini bırakarak seferberlik tatbikatlarına veya eğitim-

lerine katılan yedek erbaş ve erler arasındaki rütbe farklılığından kaynaklanan ödeme eşitsizliğinin giderilmesi amacıyla verilen önerenin oy birliği ile kabul edilmesi neticesinde; birinci fıkrada geçen "16 yaşını doldurmuş" ibaresinden sonra gelmek üzere "bekar" ibaresinin eklenmesi ve fıkraya bağlı bulunan (a), (b) ve (c) bentlerinin fıkra metninden çıkarılması,

Birinci fıkraya bağlı bulunan bentlerin metinden çıkarılması neticesinde ortaya çıkan yazım bozukluğunun giderilmesi amacıyla fıkra da geçen "aylık asgari ücretin net tutarının" ibaresinin "aylık net asgari ücretin" şeklinde düzeltilmesi suretiyle

değiştirilerek,

-Yürürlüğe ilişkin 2 nci ve yürütmeye ilişkin 3 üncü maddeleri ise aynen, kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygıyla arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Hasan Kemal Yardımcı</i>	<i>Memet Yılmaz Helvacıoğlu</i>	<i>Nurettin Akman</i>
İstanbul	Siirt	Çankırı
Kâtip	Üye	Üye
<i>İsmail Göksel</i>	<i>Şevket Gürsoy</i>	<i>Zekeriya Akıncı</i>
Niğde	Adıyaman	Ankara
Üye	Üye	Üye
<i>Yıldırım Tuğrul Türkeş</i>	<i>Osman Kaptan</i>	<i>Mehmet Erdem</i>
Ankara	Antalya	Aydın
Üye	Üye	Üye
<i>Mehmet Alp</i>	<i>Derviş Günday</i>	<i>Yahya Doğan</i>
Burdur	Çorum	Gümüşhane
Üye	Üye	Üye
<i>Fuat Bol</i>	<i>Erdal Kalkan</i>	<i>Kamil Erdal Sipahi</i>
İstanbul	İzmir	İzmir
Üye	Üye	
<i>Sabahattin Çakmaköğlu</i>	<i>Fuat Ölmeztoprak</i>	
Kayseri	Malatya	

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

ER VE ERBAŞ HARÇLIKLARI KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1- 23/2/1961 tarihli ve 257 sayılı Er ve Erbaş Harçlıkları Kanununa aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Seferberlik tatbikatlarına veya eğitimlerine katılan yedek erbaş ve erlere ödenecek harçlık

EK MADDE 1- Seferberlik tatbikatlarına veya eğitimlerine katılan yedek erbaş ve erlere, tatbikat veya eğitim süresinin her günü için, 4857 sayılı İş Kanununa göre 16 yaşını doldurmuş işçilere uygulanmakta olan aylık asgari ücretin net tutarının,

- a) Çavuşlara % 100'ünün,
- b) Onbaşılara % 90'ının,
- c) Erlere % 75'inin,

otuzda biri tutarında ödeme yapılır.

Ancak ilgili mevzuat gereğince, seferberlik tatbikatı veya eğitimi süresince; görevli buldukları kamu kurum veya kuruluşlarından çalışmakta oldukları işyerlerinden veya tabi oldukları sosyal güvenlik kurumlarından maaş, ücret veya aylıklarını tam olarak almaya devam eden yedek erbaş ve erlere bu maddeye göre ayrıca harçlık ödenmez.”

MİLLİ SAVUNMA KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

ER VE ERBAŞ HARÇLIKLARI KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1- 23/2/1961 tarihli ve 257 sayılı Er ve Erbaş Harçlıkları Kanununa aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“Seferberlik tatbikatlarına veya eğitimlerine katılan yedek erbaş ve erlere ödenecek harçlık

EK MADDE 1- Seferberlik tatbikatlarına veya eğitimlerine katılan yedek erbaş ve erlere, tatbikat veya eğitim süresinin her günü için, 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununa göre 16 yaşını doldurmuş bekar işçilere uygulanmakta olan aylık net asgari ücretin otuzda biri tutarında ödeme yapılır.

Ancak ilgili mevzuat gereğince, seferberlik tatbikatı veya eğitimi süresince; görevli buldukları kamu kurum veya kuruluşlarından çalışmakta oldukları işyerlerinden veya tabi oldukları sosyal güvenlik kurumlarından maaş, ücret veya aylıklarını tam olarak almaya devam eden yedek erbaş ve erlere bu maddeye göre ayrıca harçlık ödenmez.”

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 2- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

(Milli Savunma Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 2- Tasarının 2 nci maddesi, Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3- Tasarının 3 üncü maddesi, Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

Dışişleri Bak. ve Başb. Yrd. V.

M. V. Gönül

Devlet Bakanı

B. Atalay

Devlet Bakanı

G. Akşit

Millî Savunma Bakanı

M. V. Gönül

Millî Eğitim Bakanı

H. Çelik

Ulaştırma Bakanı

B. Yıldırım

Sanayi ve Ticaret Bakanı V.

C. Çiçek

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

A. Şener

Devlet Bakanı

A. Babacan

Devlet Bakanı

K. Tüzmen

İçişleri Bakanı

A. Aksu

Bayındırlık ve İskân Bakanı

Z. Ergezen

Tarım ve Köyişleri Bakanı

S. Güçlü

En. ve Tab. Kay. Bakanı

M. H. Güler

Çevre ve Orman Bakanı

O. Pepe

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

M. A. Şahin

Devlet Bakanı

M. Aydın

Adalet Bakanı

C. Çiçek

Maliye Bakanı

K. Unakıtan

Sağlık Bakanı

R. Akdağ

Çalışma ve Sos. Güv. Bakanı

M. Başesgioğlu

Kültür ve Turizm Bakanı

E. Mumcu

